

Davis-Putnam-menetelmän toteuttaminen

- Yksinkertaisuutensa vuoksi Davis-Putnam-menetelmä on toteutettavissa varsin suoraviivaisesti.
- Ylärajana hakuavaruuden koolle on 2^v (v on atomilauseiden lkm.).
- Käyttämällä syyvyshakua algoritmi voidaan toteuttaa polynomisessa tilassa klausuulijoukon kokoon nähden.
- Jokaisessa hakuavaruuden pisteessä:
 - (a) yksinkertaistetaan klausuulijoukkoa ja
 - (b) valitaan uusi atomilause haarautumista varten.
- Hakuheuristiikka vaikuttaa suorituskyydyn olennaisesti.
- Pahimmassa tapauksessa algoritmin suoritus vaatii eksponentiaalisen ajan klausuulijoukon kokoon nähden.

© 2002 Teknillinen korkeakoulu, Tietojenkäsittelyteorian laboratorio

- Funktio `simplify(S, M)` pyrkii
 1. yksinkertaistamaan klausuulijoukkoa S ja
 2. täydentämään malliehtojen joukkoa M .
- Funktio `choose(S, M)` valitsee
 1. atomilauseen A haarautumissääntöä varten ja
 2. ensimmäisenä käsiteltävän malliehdon (A tai $\neg A$).
- Suorituskyky riippuu olennaisesti heuristiikasta.
- Kaupankäynti: yksinkertaistaminen vs. haarautuminen.
 - Yksinkertaistamisella voidaan vähentää haarautumistarvetta ja siten pienentää käsiteltävää hakuavaruutta.
 - Lineaarinen yksinkertaistaminen (esim. yhden literaalin sääntö) kannattaa tehdä jokaisessa hakuavaruuden pisteessä.

© 2002 Teknillinen korkeakoulu, Tietojenkäsittelyteorian laboratorio

Perusalgoritmi

Syöte: klausuulijoukko S ja literaalijoukko M (malliehdot).

function DP(S, M): literaalijoukko tai arvo 'UNSAT';

begin

$\langle S', M' \rangle := \text{simplify}(S, M)$;

if $S' = \emptyset$ **then** return M'

else if $\perp \in S'$ **then** return 'UNSAT'

else begin

$L := \text{choose}(S', M')$;

$M'' := \text{DP}(S' \cup \{L\}, M' \cup \{L\})$;

if $M'' = \text{'UNSAT'}$ **then** return DP($S' \cup \{\bar{L}\}, M' \cup \{\bar{L}\}$)

else return M''

end

end

© 2002 Teknillinen korkeakoulu, Tietojenkäsittelyteorian laboratorio

Esimerkki. Olkoon $S = \{A, \neg A \vee B, \neg B \vee C, \neg C\}$.

- Kyseinen klausuulijoukko voidaan osoittaa totutumattomaksi yhden literaalien säännöllä (malliehdot: A, B ja C).

$$S \rightsquigarrow \{B, \neg B \vee C, \neg C\} \rightsquigarrow \{C, \neg C\} \rightsquigarrow \{\perp\}$$

- Toteutumattomuus voidaan osoittaa myös haarautumissäännöllä:

$$\begin{array}{c|c}
 \{A, \neg A \vee B, \neg B \vee C, \neg C\} & \\
 (A) & (\neg A) \\
 \{B, \neg B \vee C, \neg C\} & \{\perp, \neg B \vee C, \neg C\} \\
 (B) & (\neg B) \\
 \{C, \neg C\} & \{\perp, \neg C\} \\
 (C) & (\neg C) \\
 \{\perp\} & \{\perp\}
 \end{array}$$

© 2002 Teknillinen korkeakoulu, Tietojenkäsittelyteorian laboratorio

Tyypillinen toteutus

1. Tehdään esikäsittely, jossa yksinkertaistetaan klausuulijoukkoa ja vähennetään muuttujien määrää (polynominen aikavaativuus).
Esim. käyttämällä yhden literaalin, komplementti puuttuu, literaali epäonnistuu ja poista 1-literaalit sääntöä.
2. Jokaisessa hakupisteessä yksinkertaistetaan klausuulijoukkoa (yhden literaalin sääntö ja joskus komplementti puuttuu -sääntö).
3. Kussakin hakupisteessä lasketaan lineaarinen heuristiikka (lasketaan literaalien esintymistiheyksiä klausuuleissa ja/tai mitä johtopäätöksiä saataisiin yksikköresoluutiolla).
4. Hakua voidaan edelleen tehostaa
 - käyttämällä oikeasevaa palautuvaa hakua (backjumping) ja
 - lisäämällä klausuuleja (rajoitettu oppiminen).

Esimerkki: ntab

Funktion $\text{simplify}(S, M)$ toteutus ntabissa:

- Laskee joukosta S yksikköresoluutiolla (unit resolution):

$$\frac{L, \bar{L} \vee L_1 \vee \dots \vee L_n}{L_1 \vee \dots \vee L_n}$$

saatavat klausuulit.

Esimerkki. Olkoon $S = \{A, \neg A \vee \neg B, C \vee B, \neg C \vee B \vee \neg D \vee A\}$.
Joukosta S saadaan yksikköresoluutiolla $\{\neg B, C, \neg D \vee A\}$.

- Yksikköresoluutiolla saatavat klausuulit voidaan laskea lineaarisessa ajassa.
- Lopetusehto: kaikilla atomilauseilla totuusarvo (malliehto).

Esimerkkitoteutuksia

- ntab
J.M. Crawford ja L.D. Auton [AIJ, 1996]: *Experimental Results on the Crossover Point in Random 3SAT*
- relsat
R.J. Bayardo ja R.C.Schrag [AAAI, 1997]: *Using CSP Look-Back Techniques to Solve Real-World SAT Instances*
- satz
C.M. Li [IPL, 1999]: *A Constraint-based Approach to Narrow Search Trees for Satisfiability*
- chaff
M.M. Moskewicz, C.F. Madigan, Y. Zhao, L. Zhang ja S. Malik [DAC, 2001]: *Chaff: Engineering an Efficient SAT Solver*

Heuristiikka

Käytössä Freemanin [väitöskirja, s. 51] heuristinen funktio

$$H(A) = w(\neg A) * w(A) * 2^{10} + w(\neg A) + w(A) \quad (1)$$

missä $w(L)$ on literaalin L esintymien lukumäärä *avoimissa* klausuuleissa C (joiden toteutuminen ei vielä ole taattu).

- Tavoitteena on suosia atomisia lauseita A , joille $w(A) \neq 0$, $w(\neg A) \neq 0$ ja nämä luvut ovat suunnilleen saman suuruiset.
- Kahden viimeisen summatermin tarkoituksena on antaa järjestys tapauksille, joissa $w(A) = 0$ tai $w(\neg A) = 0$.
- Eksponentti (10) on valittu sanapituuden ja painojen maksimiarvojen perusteella sopivaksi.

Huomio. Paino $w(L)$ voidaan valita eri tavoin eri toteutuksissa!

Funktion $\text{choose}(S, M)$ toteutus ntabissa:

1. Lasketaan jokaiselle avoimelle atomilauseelle A hyvyysluku $H(A)$ yhtälöllä (1), kun painona $w(L)$ on literaalien L esiintymien lukumäärä avoimissa binääriklausuuleissa.
2. Valitaan k parasta atomilauseetta ($k = v - 21 * v'$, missä v' on niiden atomilauseiden määrä, jolla on jo totuusarvo).
3. Lasketaan näille atomeille A uusi hyvyysluku $H'(A)$ yhtälöllä (1), kun literaalille L painona $w(L)$ on yksikköresoluutiolla saatavien uusien (avointen) binääriklausuulien lukumäärä oletettaessa L .
4. Valitaan atomilause, jolla on paras hyvyysluku $H'(A)$.

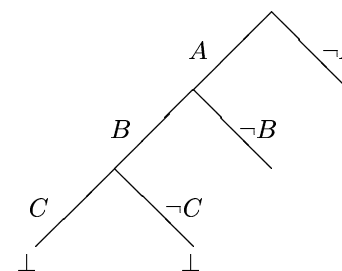
Muuta huomion arvoista:

- Oikaiseva palautuva haku on toteutettu versiossa ntab_back.

Esimerkki. Oikaiseva palautuva haku (backjumping):

Tarkastellaan klausuulijoukkoa $S =$

$$\{ \begin{array}{llll} \neg A \vee D \vee E, & \neg A \vee \neg D \vee \neg E, & \neg C \vee \neg D, & \neg C \vee \neg E, \\ C \vee D, & C \vee E, & B \vee F, & B \vee G, \\ B \vee H, & \neg B \vee F, & \neg B \vee G, & \neg B \vee H \end{array} \}$$

Oletuksilla $\{A, B, C\}$ ja $\{A, B, \neg C\}$ saadaan johdetuksi tyhjä klausuuli \perp .

Yksikköresoluutiossa tarvitaan kuutta ensimmäistä klausuulia.

Tyhjän klausuulin \perp johdot eivät siten riipu B :n arvosta.

Vaihtamala A :n arvo vältetään oletuksiin $\{A, \neg B\}$ liittyvä turha laskenta.

Esimerkki: relsat

- Funktio $\text{simplify}(S, M)$ toteuttaa yksikköresoluution.
- Valintafunktio $\text{choose}(S, M)$ eroaa hieman ntab:in vastaavasta:
 - $H(A)$:n lausekkeesta (1) puuttuu kerroin $2^{10} = 1024$,
 - toiselle kierrokselle valitaan atomit A , joilla $H(A)$ poikkeaa korkeintaan 20% hyvyyslukujen maksimista,
 - näistä valitaan satunnaisesti jatkoon max. 10 atomia, ja
 - uuden hyvyysluvun $H'(A)$ laskennassa painona $w(L)$ on yksikköresoluutiolla saatavien uusien literaalien lukumäärä oletettaessa L todeksi.
- Tämän lisäksi relsat sisältää toteutuksen oikaisevasta palautuvasta hausta (backjumping).

Esimerkki: satz

- Funktio $\text{simplify}(S, M)$ toteuttaa yksikköresoluution.
- Heuristiikan $\text{choose}(S, M)$ toteutus:
 1. Jokaiselle avoimelle atomilauseelle A lasketaan hyvyysluku $H(A)$ yhtälöllä (1), kun literaalien L painona $w(L)$ on yksinkertaistettavissa olevien klausuulien lukumäärä oletettaessa L todeksi.
 2. Valitaan atomi A , jolla on paras hyvyysluku $H(A)$.

Huomio. Heuristiikka ei ota kantaa literaalien A :n ja $\neg A$:n käsittelyjärjestykseen: literaali A oletetaan aina ensin todeksi.

Parannuksia satz:in perusversiön:

- Tuotetaan resoluutiolla klausuulijoukkoon korkeintaan kolmen mittaisia klausuuleja (lisärajoitteita).
Esimerkki. Klausuuleista $A \vee B \vee C$ ja $\neg A \vee B \vee \neg D$ saadaan resoluutiolla $B \vee C \vee \neg D$.
- Literaalin L paino $w(L)$ on lausekkeiden $f(\overline{L_1}) + f(\overline{L_2})$ summa yli binääriklausuulien $L_1 \vee L_2$, jotka saadaan olettamalla L .
Yllä $f(L)$ on literaalin L binääriklausuuliesintymien lukumäärä (mikäli näitä on) tai summa painoista $5^{-(r-2)}$ jokaiselle L :n esintymälle r :n mittaisessa klausuulissa.
- Lisänä 2-tasoinen *tähystys* (look-ahead): jos $\text{simplify}(S, M \cup \{L\})$ yksinkertaistaa riittävän montaa (parametri) klausuulia sekä $\text{simplify}(S, M \cup \{L, L_1\})$ ja $\text{simplify}(S, M \cup \{L, \overline{L_1}\})$ tuottavat ristiriidan jollekin L_1 , päätellään \overline{L} .

© 2002 Teknillinen korkeakoulu, Tietojenkäsittelyteorian laboratorio

Funktion $\text{choose}(S, M)$ toteutus chaff:issa:

1. Jokaisella literaalille L annetaan oma laskuri $c(L)$ (alussa 0).
 2. Kun käsitellään klausuulia $L_1 \vee \dots \vee L_n$ kasvatetaan laskurien $c(L_1), \dots, c(L_n)$ arvoja yhdellä.
 3. Tietyin aikavälein laskurin arvot jaetaan jollain vakiolla.
 4. Funktio $\text{choose}(S, M)$ palauttaa satunnaisesti jonkin literaaleista L , joilla laskurin $c(L)$ arvo on suurin.
- **Erityispiirre I:** Havaittuja konflikteja kirjataan ylös klausuuleina.
– Muistinkäyttöä hallitaan poistamalla näin opittuja klausuuleja myöhemmin laskennan aikana.
 - **Erityispiirre II:** Laskenta saatetaan keskeyttää ja aloittaa alusta.
– Mahdolliset opitut klausuulit kuitenkin säilytetään.
– Menettelyn käyttö on rajoitettu täydellisyyden takaamiseksi.

© 2002 Teknillinen korkeakoulu, Tietojenkäsittelyteorian laboratorio

Esimerkki: chaffFunktion $\text{simplify}(S, M)$ toteutus chaff:issa:

- Perustuu yksikköresoluution nerokkaaseen toteutukseen.
- Jokaisesta klausuulista $L_1 \vee \dots \vee L_n$ (missä $n > 1$) nimetään aluksi kaksi *vahtiliteraalia* V_1 ja V_2 ($V_1 \neq V_2$).
Jos V_1 (V_2) merkitään epätodeksi malliehdolla $\overline{V_1}$ ($\overline{V_2}$),
1. korvataan V_1 (V_2) literaalilla $V \in \{L_1, \dots, L_n\} - \{V_1, V_2\}$, joka ei ole epätosi senhetkisten malliehtojen nojalla, **tai**
2. mikäli tämä ei ole mahdollista, päätellään malliehto V_2 (V_1) **tai** todetaan ristiriita (jos molemmat vahtiliteraalit ovat epätodet).
- Mahdollistaa *lineaarisen* yksikköresoluution ja tehostaa palautuvaa hakua ja tähystystä, koska literaalin L poistaminen malliehtojen joukosta voidaan toteuttaa *vakioajassa*.

© 2002 Teknillinen korkeakoulu, Tietojenkäsittelyteorian laboratorio

Vaikeiden k -SAT-ongelmien generointi

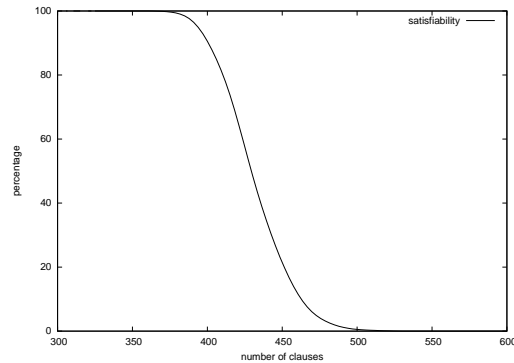
Yksi mahdollisuus on tuottaa satunnaisia klausuulijoukkoja:

- Parametrit: atomisten lauseiden määrä v ,
literaalien määrä k jokaisessa klausuulissa
klausuulien määrä c .
- Proseduuri: toistetaan c kertaa seuraava:
 1. Valitaan satunnaisesti k kpl atomisista lauseista A_1, \dots, A_v .
 2. Muodostetaan näistä k :n literaalin klausuuli siten, että jokainen valituista muuttuja A_i kirjataan
– positiiviseksi literaaliksi A_i todennäköisyydellä 0.5 ja
– muutoin negatiiviseksi literaaliksi $\neg A_i$.

© 2002 Teknillinen korkeakoulu, Tietojenkäsittelyteorian laboratorio

Vaikkeimmat ongelmat faasitransitioalueella

- ▶ Esimerkiksi 3-SAT-ongelman vaikeimmat instanssit saadaan tuottamalla klausuulijoukkoja, joilla suhde $\frac{c}{v}$ on noin 4,3.

- ▶ Faasitransitiopisteessä ongelmien instanssi muuttuvat äkillisesti toteutuvista toteutumattomiksi.

© 2002 Teknillinen korkeakoulu, Tietojenkäsittelyteorian laboratorio

Keskitetty vertailu (Laurent Simon)

- ▶ Käytössä 1303 testiongelmää, joilla testattu 23:a toteutusta.

Toteutus	Ajankäyttö	Suht. "hitaus"	Onnist. testit	Testien lkm.
zchaff	2d 22h 52m 29s	1.00	1280	1303
relsat-200	5d 19h 20m 50s	1.97	1260	1303
relsat	7d 09h 33m 20s	2.51	1243	1303
sato	8d 09h 35m 12s	2.84	1241	1303
satz-215	8d 22h 48m 56s	3.03	1237	1303
eqsatz	9d 00h 06m 08s	3.05	1237	1303
satz-213	9d 15h 18m 16s	3.26	1232	1303
sato-3.2.1	10d 09h 52m 52s	3.53	1221	1303
satz	10d 12h 59m 23s	3.57	1211	1303

© 2002 Teknillinen korkeakoulu, Tietojenkäsittelyteorian laboratorio

Esimerkkitoteutusten vertailua

- ▶ relsat on nopeampi kuin posit [Freeman] ja ntab.
 - Logistiikkaan ja suunnitteluun liittyviä esimerkkejä: relsat (4s – 813s) vs. ntab_back (17s – yli 12h).
 - Joillain esimerkeillä jopa parempi kuin paikalliset hakumenetelmät, muilla taas selvästi huonompi.
- ▶ satz on joskus nopeampi kuin ntab ja relsat.
 - 400 muuttujan satunnaiset 3SAT-ongelmat faasitransitioalueelta: satz (1825s) vs. posit (4872s) vs. ntab (7362s).
- ▶ chaff on vielä kertaluokkaa (tai kahta) nopeampi ja kilpailukykyinen jopa paikallisten hakumenetelmien kanssa.

© 2002 Teknillinen korkeakoulu, Tietojenkäsittelyteorian laboratorio

Linkkejä

Edellä käsiteltyjen toteutusten lähdekoodit ovat saatavilla verkossa:

- ▶ ntab: <http://www.cirl.uoregon.edu/crawford/>
- ▶ relsat: <http://www.almaden.ibm.com/cs/people/bayardo/>
- ▶ satz: <http://www.laria.u-picardie.fr/~cli/>
- ▶ chaff: <http://www.ee.princeton.edu/~chaff/>

Muuta mielenkiintoista:

- ▶ Kattava kokoelma linkkejä: <http://www.satlive.org/>
- ▶ Vertailuja: <http://www.lri.fr/~simon/satex/satex.php3>

© 2002 Teknillinen korkeakoulu, Tietojenkäsittelyteorian laboratorio